

1. Poslednje tri norosti

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

V Rim se je oče vrnil 30. novembra 1972. Zahteven delovni ritem z nenehnimi potovanji po španskih in portugalskih deželah je bil prava preizkušnja njegove telesne vzdržljivosti. Bilo je jasno, da je njegov zagon izviral iz apostolske

gorečnosti in da bosta tista dva meseca popotovanj po Iberskem polotoku še več sadov obrodila pozneje, saj je bil po zaslugi Álvarove skrbnosti večji del katehetskih klepetov posnet na filmski trak. Tako bosta očetov glas in lik postala navzoča tudi ob predvajanjih v prihodnosti. A poleg veselja je s seboj v Rim prinesel novo bridkost. Med enim izmed klepetov v telovadnici športnega kluba Brafa v Barceloni je navzočim oznanil, da tistega srečanja ne more več nadaljevati: ***Čaka me bolnik, jim je dejal, in nimam pravice, da pustim čakati bolnika, ki je Kristus ... Potrebuje očeta in mater, in jaz sem oče in mati.***^[1]

José María Hernández Garnica, eden izmed prvih treh duhovnikov Opus Dei, je ležal na smrtni postelji v nekem centru Dela v Barceloni. O njem je oče zopet spregovoril nekaj ur po tem, ko ga je obiskal:

Danes sem bil pri enem od vaših bratov ... Močno se moram truditi, da se ne razjokam, saj vas imam rad iz vsega srca, kakor oče in kakor mati. Nekaj mesecev ga nisem videl; zdaj se mi je zdel že skoraj kot truplo ... V življenju je ogromno delal, in to z veliko ljubezni; morda je Gospod odločil, da mu sedaj že nakloni nebeško slavo ...^[2]

Na začetku leta 1972 so zdravniki pri njem ugotovili neozdravljivo bolezen. Čim je oče to izvedel, je pisal vikarju v Španijo, naj se izkažejo z nadnaravno in človeško ljubeznivostjo do bolnika, kakor vелеva duh Opus Dei. José María (po domače Chiqui) se je nahajal v Pamploni in ni imel možnosti za ozdravitev, razen če bi Gospod odločil drugače.

Vem, da je tvoj dan povsem zapolnjen, mu je pisal oče, in to me veseli. Tako se boš lažje združil z

nameni moje maše in moje molitve in naša Mati, sv. Marija, bo od svojega božanskega Sina za nas izprosila, da se končajo ti strašni in neverjetni časi preizkušnje, ki jo prestajamo duše in Cerkev.

Prepričan sem, da bo Jezus, naša Ljubezen, poslušal tvoje prošnje zlasti v času, ko traja bolezen, ki ti jo je poslal. Izkoristi ta privilegij.^[3]

Hvaležen Devici Mariji za predanost in mir bolnikove duše ga je ustanovitelj opogumljal, naj si še naprej prizadeva za plodovito sprejemanje svojega trpljenja:

Kar tako naprej, sin moj. Tvoje bolečine so krik molitve k našemu Gospodu Jezusu Kristusu za to njegovo sveto Cerkev, ki jo hoče odnesti hudič.^[4]

Ravno teden dni po vrnitvi v Rim je oče prejel vest o smrti Joséja Maríe. Tisti četrtek, 7. decembra 1972, je

sklical člane Generalnega sveta. V dnevniku Ville Tevere je na ta dan zapisano:

»V solzah nam je povedal, da so pravkar iz Madrida po telefonu sporočili, da je umrl g. José María Hernández Garnica. Zgodilo se je to noč v Barceloni. On sam je zaprosil, naj mu podelijo poslednje maziljenje.

Oče je nemudoma daroval mašo zadušnico za Joséja Marío. Rekel nam je, da smo načeloma lahko navzoči, če želimo. Potem pa nam je Javi povedal, da je oče zelo pretresen in da naj gremo raje k maši, ki jo bo daroval g. Álvaro.«^[5]

Istočasno je oče Pedru Casciaru in Joséju Luisu Múzquizu napisal ločeni pismi z istim besedilom:

Pred nekaj trenutki sem prejel žalostno vest o Chiquijevi smrti (n. p. v m.). Gospod ga je želel vzeti k sebi, potem ko je šel skozi globoko

očiščevanje. Ne morem ti prikrivati, da sem trpel – da zelo trpim –, da sem jokal.^[6]

Ko je umrl Chiqui, je oče tako kot ob smrti slehernega svojega sina ali hčere v celoti prevzel nase vso bolečino tega težkega trenutka. Nikdar se ni navadil na dejstvo, da so takšne žalostne novice postajale vse pogostejše. Zato je bilo njegovo očetovsko srce hvaležno za ljubeznivost, ki so jo Chiquiju izkazali njegovi bližnji.^[7] Ta izguba je bila »zelo hud udarec«, a neprimerno hujše je bilo v tistem času njegovo trpljenje zaradi Cerkve. Trpljenje, ki ga je povzročala človeška brutalnost. Gospod pa ga je podpiral s posebno milostjo, da se ne bi strl pod težo bridkosti. Tako 12. decembra 1972 z nadnaravno jasnovidnostjo v pismu izpostavi naslednjo misel:

Ne morem zanikati, da če nam Gospod in njegova presveta Mati ne

bi pošiljala posebne pomoči, bi časi, ki jih sedaj prestaja Cerkev, bili za nas prehudo trpljenje. [...]

Bodite mi zvesti. Izpolnjujte norme. Ne opuščajte mi molitve. Delajte z veseljem. Zadoščujte, z ljubeznijo.

Pozneje bomo videli, kako bo to žalostno in strašno stanje človeštva popravljeno. In prišel bo dan, ki ga lahko že zdaj pričakujemo, ko se bo v nebo dvigala naša nenehna zahvala: Ut in gratiarum semper actione maneamus!^[8]

O božiču je bil ta molitveni vzklik »Naj živimo v nenehnem zahvaljevanju!« že zabeležen kot njegovo vodilno geslo za prihajajoče leto.

Komaj je minilo nekaj dni, že so mu skrbi znova začele kratiti spanec. ***To noč skoraj nisem zatisnil očesa***, je dejal svojim sinovom. ***Najbrž je vzrok tudi skrb za duše. Počutim***

se kakor v kletko zaprta zver.^[9] Ta utesnjenost se znova pojavi v voščilu za božič 1972, spričo **strašnih težav, ki tarejo sveto Cerkev.**^[10] Toda dihanje milosti je razpršilo meglo in v njegovi duši je vzniknilo svetlo upanje. Samo na ta način, z Gospodovo pomočjo, je mogoče pojasniti očetovo vedro razpoloženje. Morda mu je tudi želja po dokončanju številnih čakajočih zadev služila kot spodbuda, da je pregnal tisto obremenjujoče ozračje. Namreč od časa do časa, ampak vse pogostejše, je bilo pri pogovoru z njegovimi otroki slišati besede: **Vsak čas bom odšel.**^[11] To ni bila žalostna, marveč vesela izjava, saj ga je spodbujala k dobremu izkoriščanju časa brez zadrževanja ob otožnih mislih. V tistem času, ko se je tek njegovega življenja že bližal zatonu, je kardinalu Casariegu priznal, da optimizem in vedrost izvirata iz njegove narave in kot zastonjski dar z neba:

Ne mislite, da sem pesimist. Bog, naš Gospod, me je naredil za optimista, optimističen je duh Dela in tudi sveti evangelij me navdaja z optimizmom. Ne glede na to pa z vsakim svojim dihom prosim, da bi čim prej znova ugledali resnično obličje Kristusove Neveste in da bi usmiljenje našega nebeškega Očeta skrajšalo ta čas ter spravilo vodovje v prave struge, da se ne bi več pogubljalo toliko duš [...].

Moram vam priznati, da čeprav mi je zelo težko, sem zelo srečen: vedno sem zadovoljen. Žalost – amaritudo mea amarissima! – mi nikdar ne odvzame veselja niti miru. Zgolj za kak trenutek izgubim svoj nasmeh, katerega štejem za nezasluženi dar, ki mi ga Jezus naklanja skoraj brez prekinitve.^[12]

Sredi tolikšne stiske se je oče v temoti naslanjal na svoje otroke: ***V temi sem***, je nekoč dejal članom Generalnega sveta. ***Nimam druge***

luči kot le zavedanje, da je treba zadoščevati in da vas potrebujem.

[13] Gospod mu je pošiljal razsvetljenja, da je spoznaval težo grozodejstev, ki so se dnevno dogajala po svetu, ni pa bilo videti konca tiste dolge noči. Vendar je bilo očetu v veliko uteho, da je mogel v družbi svojih otrok enoglasno klicati v nebo. Potreba po njihovi podpori je lahko bila sredstvo, ki ga je uporabil Gospod, da bi celotno Delo dozorelo v duhu molitve, da bi moglo potem bolje služiti kakor kvas.

* * *

Tik pred veliko nočjo 1973 se je v Rimu zbralo dva tisoč mladih; fantov in deklet, ki so prišli z vseh koncev sveta, potem ko so uspeli najti rešitev za kritje visokih stroškov potovanja. Splačalo se je videti papeža in priti na klepet z očetom, ki je ob pozdravu pohvalil njihovo prizadevnost. V veselje mu je bilo gledati, s kakšno

željo in pripravljenostjo so prišli v Rim:

Če ste tukaj, je to zato, ker ste sijajni uporniki. Na žalost je zdaj po svetu čutiti samo zagone nizkotnosti.

Stalno se govori o spolnosti, o nasilju, o pridobivanju bogastva na katerikoli način, o brezbržnosti do drugih. Ne govori pa se o Bogu.

Ampak vi, ki ste spoznali, da vas ta svet skuša speljati v živalsko življenje, ste odgovorili: Ne! Nočem biti žival.^[14]

Junija je minevalo petindvajset let od ustanovitve Rimskega kolegija, ki je bil vzpostavljen leta 1948. Skozi četrto stoletja se je v njem zvrstilo lepo število gojencev iz štiridesetih različnih držav in opravljenih je bilo več kot petsto doktoratov s področja teologije, cerkvenega prava, filozofije in pedagoških ved. Enega od zidov Ville Tevere je krasilo vse polno tako imenovanih akademskih *viktorjev*; to

so bile okrasne ploščice, na katerih je bilo zapisano ime prvega doktoranda iz vsake države ter letnica. Prvi *viktor*, z datumom 10. 6. 1949, je pripadel Álvaru.^[15]

Ko se je začelo poletje, se je oče odpravil v Civenno, kjer je bil že prejšnje leto, da bi tam prebil meseca julij in avgust. S čim se je ukvarjal? Kako je izgledal njegov oddih? Čez poldrugi mesec je to v par besedah povedal svojim hčeram iz Centralnega sveta: ***V tem času sem zelo zaposlen s svojim običajnim opravilom: z neutrudno prošnjo za Cerkev in za duše.***^[16] Bolj izrecno je njegovo pismo z istim datumom (20. avgust 1973), ki ga pošilja članom Generalnega sveta:

Tukaj delamo in veliko molimo. Lahko vam povem, da počivati ne uspem: boli me Cerkev in bolijo me duše! Noč in dan preživljam v nenehni prošnji Gospodu in vseeno si

želim, da bi znal prositi močnejše in bolje. Zato vas rotim, da se združite z mojimi mašnimi nameni in izkoristite ta moja opravila, da bi vzdrževali neprekinjeno božjo navzočnost, vselej ob posredovanju sv. Marije – *refugium nostrum et virtus!* – in sv. Jožefa.^[17]

Mesec september je preživel v domu duhovnih vaj Castellldaura v bližini Barcelone, saj je Álvaro moral iti na operacijo. Tam je šel tudi oče na zdravniški pregled, ki ga je opravilo več zdravnikov s Klinike Univerze v Navari. V izvidih je najbolj izstopala visoka količina sečnine v krvi. Izkoristili so njegovo bivanje v Barceloni in mu v tistih dneh izdelali tudi zobno protezo. Konec meseca, 29. septembra, je bil znova v Rimu.^[18]

Ob pozornem pregledu podatkov o njegovi dejavnosti odkrijemo presenetljive korelacije. V oči na primer bode sovpadanje hudih

duševnih bolečin in učinek na njegovo zdravstveno stanje. Človek takšnega kova, ki tarnanja res ni bil vajen, je 17. novembra zapisal:

Molíte zame. Ne moremo si zatiskati oči. Kadar boste torej trčili – žal bo to pogosto – ob bridke posledice zmede, ki vlada znotraj Cerkve, prosite, da bi bilo tega kmalu konec. In združite se z namenom moje maše, saj mi je zelo težko. Zelo težko mi je, vendar je moje življenje polno miru in veselja, ki mi je poslano iz nebes.^[19]

Precej pomenljivo je, da je na začetku izvidov z dne 30. novembra 1973 dodana skopa zdravniška opazka glede pacienta, in sicer: »Še vedno traja utrujenost in večerna zaspanost z nespečnostjo v nočnem času.«^[20] Stanje bedenja je moralo biti tesno povezano s tem, kar je oče poimenoval kot svoje **običajno opravilo**; to je prošnja za Cerkev in

za duše ***brez predaha, podnevi in ponoči.***

* * *

V začetku petdesetih let je oče naročil vikarju v Španiji, naj gre do molit k Torreciudaški Mariji; njej so ga leta 1904 izročili njegovi starši v znamenje zahvale za ozdravljenje od hude bolezni. Stara kapela v Torreciudadu, ki z vrha skalne pečine gospoduje nad dolino reke Cinca, je bila napol v ruševinah. Ikonoklastično besnenje revolucionarnih milic je v času državljanske vojne uničilo retabel in bogoslužne predmete. (K sreči je nekemu domačinu uspelo zaščititi Marijin kipec, tako da ga je skril v skalovje.) Kljub temu oče ni izgubil poguma, ko se je izkazalo, da je kapela v propadajočem stanju. Njegova trdna namera graditi Marijina svetišča je bila živa od nekdaj; že januarja 1955 je izrazil

željo, da bi v Združenih državah postavili svetišče, ki bi bilo posvečeno Materi lepe ljubezni.^[21] Pod Marijino varstvo je hotel postaviti svetost družin. Tako je minilo nekaj let, vendar ne zaman. Kajti sčasoma je zamisel dozorela v volji očeta, ki je upal, da bo še za časa svojega življenja videl uresničenje vsaj enega takšnega načrta. In tako je Jožefmarija, ko je bil na čelu barbastrske škofije msgr. Jaime Flores, temu podal predlog: če bi bila skrb za svetišče zaupana Delu, bi se on zavezal širiti pobožnost do Torreciudaške Matere Božje. Kateri je bil očetov nagib za ta korak? Predvsem ljubezen do Marije in želja, da bi tisto svetišče postalo center, ki bi izžareval marijansko pobožnost, pri čemer pa ne bo pozabil na svojo osebno in celotnega Dela hvaležnost za milosti, prejete po njenem posredovanju.

Trajni prenos svetišča ter pripadajočih stavb in zemljišč je bil uradno izveden 24. septembra 1962.
[22]

Restavriranje skulpture se je začelo takoj. Istočasno je oče, ob vzgibu gorečnosti in z mislijo na obilje pričakovanih duhovnih dobrin, zaprosil Sveti sedež za kanonično kronanje Marijinega kipa.^[23] Kar pa se tiče romarske cerkve, ki naj bi skladno z očetovo željo zmogla sprejeti veliko število ljudi, je bila potrebna novogradnja. Svetišče bo postavljeno na pobočju, kjer je bila z utrjenim nasipom pridobljena dovolj velika površina.

Junija 1967 se je oče v Rimu pogovarjal z arhitektom Heliodorom Dolsom, odgovornim za gradbena dela, in mu dal konkretne napotke, upoštevajoč še sveže koncilске določbe glede bogočastja. Nato je vikarju in svojim otrokom v Španiji

napisal pismo, v katerem je predstavil razloge, ki so ga spodbudili h gradnji svetišča Torreciudaške Matere Božje, in svoja pričakovanja, povezana s tem krajem:

Pričakujem preobilje duhovnih milosti, ki jih bo Gospod naklanjal njim, ki se bodo obračali k njegovi sveti Materi pri tej majhni, že stoletja češčeni podobi. Zato želim, da je tam veliko spovednic, da bi se ljudje očistili pri svetem zakramentu pokore in – po prenovitvi duše – potrdili ali obnovili svoje krščansko življenje, se naučili posvečevati in ljubiti delo ter prinašati v svoje domove mir in veselje Jezusa Kristusa: mir vam zapustim, svoj mir vam dam. Tako bodo s hvaležnostjo sprejemali otroke, ki jim jih bo Bog poslal, in se plemenito posluževali zakonske ljubezni, po kateri postanejo deležni božje stvariteljske moči. In Bog ne bo imel neuspeha v

teh domovih, kadar jih bo On počastil s tem, da si izbere duše, ki se bodo osebno in svobodno predale služenju božjim interesom.

Kaj pa še drugi čudeži? Najsi bodo ti čudeži še tako številni in veliki – če hoče Gospod na tak način počastiti svojo presveto Mater –, se mi vseeno ne bodo zdeli večji od pravkar naštetih, ki bodo obilni, pogosti ter bodo ostali skriti, tako da jih ne bo mogoče statistično obravnavati.^[24]

Ko je po Evropi obiskoval številna Marijina svetišča – Lurd, Fatimo, Einsiedeln –, je oče ponavadi pil vodo iz tamkajšnjih studencev kot katerikoli drug pobožen romar, vendar pri tem ni prosil niti pričakoval čudežev.

Kjerkoli bo v Torreciudadu urejen dostop do vode, s katero si bodo verniki lahko potešili žejo, jim nadalje pravi v pismu, bo na tabli

jasno in nedvoumno pisalo: naravna pitna voda.

Voda te moje, naše Matere, ki nas čaka v tistem skalovju, bo kakor svež in živ izvir, ki bo brez prestanka tekel proti večnemu življenju.^[25]

To bo kraj molitve in pokore, kjer bodo duše našle pomoč za srečanje z Bogom. Kot je pravil oče, Torreciudaške Matere Božje ***ne bomo prosili za zunanje čudeže***; k njej se bomo obračali s prošnjo za mnoge ***notranje čudeže*** (spremembe v dušah, spreobrnjenja, globlji odnos z Gospodom).^[26]

Med postankom v Madridu je lahko oče prvikrat občudoval restavrirano podobo. Bil je 6. april 1970. Iz restavratorske delavnice so v center Diego de León prinesli skulpturi Deteta Jezusa in Torreciudaške Marije, ki sta bili že očiščeni. Nastanek kipa so takrat datirali v pozno 11. stoletje.

Ko jo oče zagleda, ga njena lepota očara. **Čudovita je!** vzklikne navdušeno. Nato ostane tam, zatopljen v zrenje Marijine podobe; in čez kakšnih deset ali dvanajst minut iz njegove duše privre ljubezenski pogovor z našo Gospo.^[27]_____

Kot že rečeno, se je oče iz Madrida kot romar odpravil v Torreciudad, kjer si je lahko ogledal označeno zemljišče za gradnjo svetišča. Zazrl se je v globoko jamo, kjer bodo položeni cerkveni temelji, ter z veliko vero blagoslovil bodočo kripto, v kateri bo pozneje nameščenih štirideset spovednic. Oče je sanjal, da bi tisti kraj – goro in svetišče – spremenil v sklop zgradb, ki bi človeka vabile k molitvi in pokori in kjer bi vse bilo v službi kateheze. V ta namen je želel, da se za glavni oltar izkleše velik retabel s prizori iz Marijinega življenja: **kamnita kateheza**, ki bi v vernikih poživiljala ljubezen do Boga^[28]_____ in ki bi jo vsakdo

razumel, tako izobraženci kot robati podeželski ljudje. Poleg tega je naročil, naj se v notranjosti svetišča namesti podoba na križ pribitega Kristusa, ki naj ima odprte oči, kakor da še pred smrtjo z ljubeznijo govori vernikom: Glej, vse to trpim zate.^[29] Prav tako je bila očetova želja, da bi bila v vzdušju miru in zbranosti tistega svetišča in njegove okolice posebna pozornost posvečena najsvetejšemu zakramentu, ki naj bi bil v cerkvi postavljen na najodličnejše mesto. Zanj naj se izdela razkošen tabernakelj, ki bo z gornjega dela retabla skozi okroglo lino bedel nad vsemi apostolskimi dejavnostmi, ki ***se bodo v tistih aragonskih gorah odvijale na čast njegove Matere, v blagor vseh duš in v službi svete Cerkve.***^[30]

Oče se je v Torreciudad vrnil šele maja 1975, se pravi en mesec pred svojo smrtjo. Kljub temu pa je njegova vera, molitev, delo in

spodbuda od daleč prinašala tolikšen zagon tistim, ki so se ukvarjali z gradnjo svetišča, da lahko upravičeno trdimo, da je Torreciudad »spomenik očetove vere v posredovanje svete Marije«. ^[31] Lotiti se tistega dragega podviga je bila norost, toda potrebna norost. Katera sredstva pa so imeli na razpolago? Ko je oče premišljeval o težavnosti tistega projekta, je z mislijo na Marijo dejal: ***Torreciudad. Ko smo tam začeli, dejansko nismo imeli drugega kot leseni kip. Toda ti že veš, Mati, kako te imamo radi, in nam boš pomagala nadaljevati pot!*** ^[32]

Čutil je nujnost, da svetišče čim prej odpre svoja vrata vernikom. Z vso prizadevnostjo si je zadal cilj, da ne bi prihajalo niti do najmanjše zamude in bi bila posamezna dela zaključena v točno predvidenem roku, brez zakasnitev. A nastopil je trenutek velike gmotne stiske. Ni bilo

drugega izhoda, kot da znaten del gradnje odložijo. Ko so očetu poslali natančno poročilo o kritičnem stanju, jih je spodbudil, vlil jim je novega upanja ter jih z obilno mero zdrave pameti opozoril: ***Ne pozabite, da mrtveci stvari ne dokončajo.***^[33]

Očetova navada postavljati apostolske dejavnosti pred gmotne zmogljivosti je privedla do tega, da so z donacijami le stežka shajali iz dneva v dan. Prispevki tisočerih miloščinarjev so bili stkani iz domačih žrtev, iz dodatnega dela, iz odrekanja prihrankom ... Vse to so bili velikodušni darovi, ki so prihajali z vseh koncev Španije in iz drugih držav, toda njihova vsota ni družbe nikoli spravila iz zadolženosti.^[34] Ko je bil zgrajen jez pri kraju El Grado, je voda preplavila več okoliških vasi. Preden se je to zgodilo, je oče predlagal možnost, da tam pridobijo nekaj gradbenega materiala, tako da odkupijo klesani kamen, opeke, vrata

in okenske okvire. Uporabili so tudi material iz hiš, predvidenih za porušenje.^[35] Ob vsem tem pa vseeno ni manjkalo govoric in laži o luksuzni gradnji ter neposrednih napadov na ustanovitelja, ki so mu očitali hlepenje po veličastju, medtem ko je on zgolj želel izkazati širokosrčnost Torreciudaški Mariji.^[36]

Na vse načine so si prizadevali zaključili gradnjo in odpreti svetišče v letu 1975. Da je bilo delo lahko dokončano v tem času, je zaslužna predvsem očetova vztrajnost ter njegovo zaupanje v Boga in Devico Marijo.^[37]

* * *

Ustanovitveno obdobje Dela je zgodba, v kateri izstopata rast in apostolska rodovitnost. Spričo naglega razvoja pa so bile prostorske zmogljivosti vedno znova nezadostne. Centralni sedež Opus Dei v Rimu, čigar gradnja je terjala toliko

žrtev in naporov, je že pred letom 1970 postal premajhen. Rimski kolegij sv. Križa je imel za seboj že dvajset let delovanja, odkar je leta 1948 dobil začasne prostore v Villi Tevere. Število tam nastanjenih univerzitetnih študentov je, hvala Bogu, naraščalo, s tem pa je bilo razpoložljivega prostora iz leta v leto manj. Oče je hrepenel po tem, da bi svojim sinovom omogočil bivanje v okolju, kjer bi imeli več priložnosti za šport in gibanje na prostem. Prišel je čas, da se konča ta varljiva začasna situacija, kajti organi centralnega vodenja, ki so se prav tako razširili, so zdaj potrebovali prostore, v katerih je deloval Rimski kolegij.^[38]—

Ko se je oče lotil tega problema, je bil star petinšestdeset let. Za seboj je imel že celo življenje trdega dela in prav lahko bi si zdaj privoščil zasluženi oddih ob pogledu na vse, kar je bilo doseženo. Toda to je bilo od nekdaj tuje očetovi miselnosti.

Nikdar ni kazal posebnega zadovoljstva nad samim seboj. Prav nasprotno. Njegovo edino vodilo je bilo služenje. Misleč na vse, kar je bilo še treba narediti, je od samega sebe zahteval več in več, zahteval v imenu Boga in v imenu svojih otrok.

Noči se mi, otroci moji, si je mislil, ***treba je pohiteti!***^[39] Takrat je sprejel odločitev, da Rimski kolegij ne more več gostovati v prostorih centralnega sedeža Opus Dei. Preseliti se mora drugam, in to hitro. Torej so se lotili iskanja možnih lokacij znotraj mestnega jedra. V Rimu je bilo vse polno starih palač in mogočnih zgradb v napol propadajočem stanju. Toda obnoviti notranjščino in preurediti prostore za posebne namene Rimskega kolegija je bilo dražje, kot pa če bi začeli z ničle in najprej vse porušili, česar pa mestne oblasti ne bi dovolile. Potem ko je bilo opravljenih nekaj posvetov, se je oče – upoštevajoč glavni dejavnik, to

je pomanjkanje denarja – odločil za najugodnejšo rešitev: za novogradnjo. Pisal se je mesec november 1967.^[40]

Pred začetkom gradnje je bilo dolgo pripravljalno obdobje. Dve leti je trajala izdelava arhitekturnih načrtov. Postopki za odobritev urbanistične dokumentacije in pridobitev gradbenega dovoljenja so tekli počasi. Zemljišče je ležalo na vrhu planote, ki se je dvigala nad široko dolino reke Tibere. Ob njenem vznožju je mimo tekla cesta, Via Flaminia. Na tistem predelu so leta 312 taborili Konstantinovi legionarji, preden so v znameniti bitki pri Milvijskem mostu premagali Maksencijevo vojsko. Zmagovalec je leta 313 z milanskim ediktom kristjanom podelil versko svobodo. Oče se je rad spominjal teh zgodovinskih dejstev, pa tudi imena *Cavabianca*, ki se je tistega posestva prijelo zaradi bližnjega kamnoloma.

V prenesenem pomenu je ime tega mednarodnega izobraževalnega centra očetu pomenilo namero, da bo od tam pridobival žive, bele in dodobra zglajene kamne.^[41]

Uresničiti ta načrt je bila velikopotezna naloga. Najprej zaradi finančnega vprašanja, četudi se je s pomanjkanjem denarja oče ubadal že od nekdaj in je bilo to pač del običajnega poslovanja. Vse svoje zaupanje je polagal v božjo previdnost in na *Cavabianco* gledal kot na poslednjo gradnjo, ki bo šla skozi njegove roke.^[42] (Namreč vrsta gradbenih projektov, ki jih je neutrudno spodbujal, je bila zares dolga. Poslednji kamen Ville Tevere je bil položen 9. januarja 1960, po dvanajstih letih zidarjenja. Aprila 1960 so se začela gradbena dela v Rimskem kolegiju sv. Marije v Castalgandolfu. Potem je bilo za poletne aktivnosti treba urediti hišo Tor d'Aveia, ki so jo začeli uporabljati

leta 1967.^[43] Na začetku leta 1970, ko so kopali temelje za novo svetišče v Torreciudadu, se je oče že ukvarjal z načrtovanjem Cavabiance.) V njegovem spominu je bilo živo navzoče neizpodbitno dejstvo. Ga je Gospod že kdaj pustil na cedilu? To zaupanje v božjo previdnost je razpršilo vse človeške ovire, ki bi se lahko pojavile pred začetkom gradnje. Kakor vedno je moral iti v korak z Bogom, z njegovim tempom. Ne hitreje in ne počasneje. O nečem pa je bil prepričan: treba je bilo izobraziti njegove hčere in sinove, ki se bodo potem razkropili širom po svetu, da bi mogli v svojih novih državah sami izobraževati številne ljudi, ki jih je Gospod pošiljal v Opus Dei. Ampak najprej jim je bilo treba priskrbeti bivališče. Za veliko ptičkov je potrebnih veliko kletk, je pravil. O tem je spregovoril v Barceloni, med svojim popotovanjem po Španiji leta 1972:

V Rimu, prav blizu Ville Tevere – ki jo bo prav tako treba dodelati, saj smo jo zgradili v veliki naglici – smo pridobili nekaj hektarjev in tam se gradi hiša za več kot tristo ptičkov. K meni prihajajo škofje z vsega sveta in mi pravijo: Ampak vi ste nori ... Jaz pa jim odvrnem: Popolnoma razsoden sem. Če imaš ptičke, nimaš pa kletke, potem je potrebna kletka. Svoje sinove izobražence iz vseh držav moram vzgajati in zato jih kakšno leto, dve ali tri potrebujem tukaj.^[44]

Ko so ga nekateri cerkveni dostojanstveniki slišali govoriti o projektu in o njegovi izvedbi, so ga skušali od tega odvrniti. Podvig tako ogromnih razsežnosti je bil nekaj norega, še posebej v obdobju, ko so kristjani v mnogih deželah prestajali hude krize. Kako je nameraval napolniti in vzdrževati tiste stavbe? Na vsak način je tisto bila prava norost, hudo prenačljjen korak.^[45]

Oče tega ni zanimal. On sam je to prvi priznal. Projekt je bil pravcata norost – toda zgledna in potrebna norost. In zato se ni imel namena obračati nazaj.

Na miklavževo, 6. decembra 1971, ko je od začetka gradnje preteklo že leto dni, je oče arhitektom naročil, naj rešitev finančnega vprašanja priporočijo svetemu Nikolaju iz Barija, čigar god je bil tistega dne. Še več, naznanil jim je, da morajo biti gradbena dela zaključena v roku treh let.^[46] A komaj so začeli z delom, že so se pojavile ovire. Nekaterе težave so bile nekako predvidljive, številne druge pa so nastopile nepričakovano: tehnične in birokratske zapreke, stavke, nenaden porast stroškov materiala ... In vse to se je dogajalo v letih socialne negotovosti, sindikalnih napetosti, pogostih ugrabitev in terorističnih dejanj ... Težko bi izbrali slabši trenutek za začetek gradnje.^[47] Spričo teh

zapletov je očetu več prijateljev svetovalo, da bi se bilo takšnemu načrtu nemara bolje odreči ter raje graditi zunaj Rima, morda tudi v kakšni drugi državi. Toda očetov glavni razlog za to, da projekt Cavabianca pripelje do konca, je bil nadnaravne vrste: postojanka v Rimu, kjer bi se njegovi otroci lahko prepojili z »rimskostjo«, je pomenila zagotovilo edinosti in apostolske učinkovitosti.^[48]

V dneh pred začetkom gradnje je oče gojence Rimskega kolegija nagovarjal, naj imajo v mislih ogromno delo, ki bo potrebno za postavitve Cavabiance. Želel jih spomniti, da bodo nove zgradbe postavljene s tujim denarjem, da bodo sad žuljev mnogih njihovih bratov in sester ter pomoči prijateljev in sodelavcev Opus Dei, ki so si rade volje zavihali rokave, čeprav nekateri med njimi sploh niso bili kristjani.^[49] Toda hudič, kakor se

je izrazil oče, ni bil nad projektom prav nič navdušen in je storil, kar je le mogel, da bi otežkočil njegovo izvedbo.^[50] Tako kot Villa Tevere je bila tudi Cavabianca tesno povezana z žrtvijo in ljubeznijo do Boga in ni manjkalo hudobnih jezikov, ki so uboštvu pridodali okus pelina.

Torre Ciudad in Cavabianca sta bili dve ljubezenski, časovno sovpadajoči norosti. Sestri po svojem gmotnem in duhovnem razvoju. Dva izraza očetove ljubezni do duš in njegove pobožnosti do svete Marije. Dva na visokomiselnosti in uboštvu sloneča podviga. Oba zastavljena z velikim upanjem. Uresničena s skrbnostjo do najmanjših podrobnosti.^[51] Dovršena s stalnostjo in požrtvovalnostjo.

Nekega dne je oče v družbi svojih sinov govoril o Cavabianci, o svoji **predzadnji norosti**, kot jo je imenoval. In eden od navzočih ga je vprašal: Katera pa bo zadnja? –

Zadnja, je odgovoril oče, bo to, ***da umrem pravočasno.***^[52] S tem je nakazal svojo popolno predanost božjim rokam ter svojo ponižnost. Ni želel biti v napoto svojim otrokom, ko bo ostarel in brez moči.

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

^[1] AGP, P04 1972, II, str. 638.

^[2] AGP, P04 1972, II, str. 641.

^[3] Pismo Joséju Maríi Hernándezu Garnici, EF-720219-3. V primeru neozdravljivih bolezni je oče kot previdnostni ukrep vselej poiskal primeren trenutek, da so bolniku sporočili resnost njegovega stanja, ampak vedno dovolj zgodaj, da se je lahko dobro pripravil na smrt. Tako je februarja 1972 v pismu španskemu

vikarju podal nasvet, namenjen nekemu Chiquijevemu bližnjemu sorodniku: ***Lahko se pogovori s preostalimi člani družine.***

Opozorite pa ga na to, da boste Chiquiju vi povedali o resnosti njegove bolezni, ko bo za to primeren čas; in zato naj ga ne vznemirjajo po nepotrebnem

(Pismo Florenciu Sánchezu Belli, EF-720207-1).

[4] Pismo Joséju Maríi Hernándezu Garnici, EF-720920-1.

[5] *Dnevnik Ville Tevere*, 7. 12. 1972 (AGP Sec. N, 3 leg. 430-06). Javi je msgr. Javier Echevarría.

[6] Pismo Pedru Casciaru Ramírezu, EF-721207-1.

[7] Prim. Pismo Florenciu Sánchezu Belli, EF-721210-3. V tistem času je Sofía Varvaro, mlada numerarija, ležala v neki rimski kliniki; imela je raka na jetrih in zdravniki so jo

odpisali. Oče jo je obiskal 18.
decembra 1972.

»Oče, včasih me je strah, da ne bom mogla zdržati do konca, ker sem zelo slabotna,« mu je rekla Sofía, na kar je oče brž odvrnil:

Hči moja, ne boj se! Saj te pričakuje Jezus! Jaz ga prosim za tvoje ozdravljenje, vendar naj se zgodi njegova Volja. Včasih je težko sprejeti to božjo voljo, ki je ne razumemo, ampak Gospod se najbrž ob tem nasmehne, ker nas ima rad in skrbi za nas kot ljubeč oče, z materinskim srcem, razumeš? Jutri te bom skupaj s sveto hostijo položil na pateno in te izročil Gospodu. Ti pa, tukaj ali v nebesih, bodi vedno zelo povezana z očetom, z očetovimi nameni, saj pri svoji prošnji potrebujem podporo vseh vas
(Álvaro del Portillo, *Entrevista ...*, op. cit., str. 100).

[8] — Pismo Xavierju de Ayali Delgadu, EF-721212-1.

[9] — José Luis Soria Saiz, RHF, T-07920, str. 26.

[10] — Pismo vsem članom Dela, EF-721200-1.

[11] — AGP, P01 1973, str. 309.

[12] — Pismo iz Milana monsinjorju Mariu Casariegu Acevedu CRS, EF-730725-1. *Amaritudo mea amarissima* – grenka (moja) bolečina (Iz 38,17).

[13] — José Luis Soria Saiz, RHF, T-07920, str. 100.

[14] — AGP, P01 1973, str. 363.

[15] — Na tem mestu velja omeniti, da je oče iz hvaležnosti in pravičnosti postopoma vse bolj poudarjal, tako z besedami kot z dejanji, kaj je za Opus Dei pomenila zgledna Álvarova zvestoba, njegova popolna predanost

ter plodovitost njegovega dela. Nekatere obletnice, povezane z njegovim življenjem, so bile na primer vključene v družinski koledar Dela.

[16] Pismo iz Civenne, EF-730820-1.

[17] Pismo iz Civenne, EF-730820-2.

Refugium nostrum et virtus – naše zavetje in moč.

Po pomoč se je obrnil tudi na svoje hčere v Španiji, ko jim je dejal:

Računam na zvestobo vsake izmed vas. Ve ste predmet moje nenehne molitve, istočasno pa ste moje priporočilo pri Gospodu (Pismo iz Civenne Carmen Ramos García, EF-730820-6).

In podobno je nagovarjal vse svoje otroke v Italiji, kot je napisal vikarju Mariu Lantiniu: ***Naj bodo prepričani, da dnevno potrebujem zvestobo vsakega od njih, ki se odraža v stalni molitvi in v dobro***

***dokončanem delu v božji
navzočnosti*** (Pismo iz Civenne,
EF-730825-1).

[18] Prim. RHF, D-15111, september
1973.

[19] Pismo Florenciu Sánchezu Belli,
EF-731117-2.

[20] RHF, D-15111, november 1973.

[21] Prim. Pismo Joséju Luisu
Múzquizu de Miguelu, EF-550120-9;
in Álvaro del Portillo, *Sum.* 828.

Arhitekt Jesús Álvarez Gazapo
pripoveduje, kako je 17. marca 1958
očetu omenil, da v Villi Tevere ena
izmed kapel v gradnji najbrž ne bo
dovolj prostorna. ***Ne skrbi, prišel bo
čas, ko bomo gradili katedrale***, mu
je odgovoril. Kot pravi omenjeni
arhitekt, je oče imel v mislih načrt za
svetišče v Združenih državah, ki bi
omogočalo veliko pastoralno
dejavnost za družine. Nosilo naj bi

ime: *Sancta Maria Mater Pulchrae Dilectionis* (Sveta Marija, Mati lepe ljubezni), v kripti pa naj bi bilo še več drugih oltarjev ter spovednice. Prim. Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4484.

^[22] *Zakupna pogodba* (RHF, D-15419). V pogodbi je bilo določeno, da se ob soglasju stolnega kapitlja in škofijske gospodarske uprave pravica do uporabe svetišča prenese na družbo *Inmobiliaria General Castellana S.A.* Le-ta se je obvezala poravnati polog ob sklenitvi pogodbe, nato pa plačevati letno zakupnino. Poleg tega se je družba zavezala k obnovi in ohranjanju javnega češčenja Marijine podobe. Ustanovitev civilne pravne osebe z obliko delniške družbe ni imela drugega cilja kot to, da bi se z nakupom delnic razširil obseg finančne pomoči ter bi na ta način mogli kriti stroške obnove prevzetih nepremičnin.

^[23] S pismom z dne 6. maja 1966 je kardinala Paola Marellu, nadduhovnika vatikanske bazilike in prefekta Delavnice sv. Petra, zaprosil za kronanje Marijinega kipa. V pismu je bila opisana zgodovina izvora in naraščanja pobožnosti do Torreciudaške Matere Božje (prim. RHF, D-15431; izvirnik v arhivu Župnije sv. Petra v Vatikanu). Odlok o kronanju podobe Torreciudaške Matere Božje in pooblastilo ustanovitelju, da naj jo osebno krona on sam, je z dne 20. junija 1966 (RHF, D-15104).

^[24] Pismo Florenciu Sánchezu Belli, EF-670617-3.

^[25] *Prav tam.*

^[26] Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 2614.

^[27] Florencio Sánchez Bella, RHF, T-08250, str. 15; prim. tudi Javier Echevarría, *Sum.* 2614. Msgr. Javier

Echevarría pravi, da je oče med tistimi sladkimi in zaupnimi pogovori z Božjo Materjo, ki so se med njegovim bivanjem v Madridu večkrat ponovili, Marijo nagovarjal »z nežnostjo otroka in s srcem zaljubljenega človeka« (*Sum.* 2404).

[28] Prim. César Ortiz-Echagüe Rubio, *Sum.* 6877.

[29] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 1033; in Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.* 4828. Na osnovi mavčnega modela tistega razpela, ki ga je izdelal kipar Sciancalepore, sta bila narejena dva originala, od katerih je bil eden namenjen za mednarodni center Cavabianca.

[30] Pismo Florenciu Sánchezu Belli, EF-670617-2.

[31] Javier Echevarría, *Sum.* 2615.

[32] *Prav tam*; Álvaro del Portillo, *Sum.* 1147.

[33] Florencio Sánchez Bella, *Sum.* 7546.

[34] Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 2530; Pismo Martínu Sambeatu Valónu, EF-740330-1; Pismo Manuelu Gómezu Padrósu, EF-740402-1; idr.

[35] *Prav tam*; in César Ortiz-Echagüe Rubio, *Sum.* 6893.

[36] Prim. María del Carmen de Otal Martí, baronica de Valdeolivos, *Sum.* 5993; Encarnación Ortega Pardo, *Sum.* 5349; in Julián Herranz Casado, PR, str. 877–878.

[37] Dokončanje retabla v poletnih mesecih leta 1975 je bil pravi čudež. Retabel je kipar Joan Mayné izdelal iz barvnega alabastra. Meri okrog sto trideset kvadratnih metrov in ima osem velikih panelov, ki prikazujejo prizore iz Marijinega življenja. César Ortiz-Echagüe, ki je od blizu spremljal izdelavo retabla, pripoveduje o pogovoru z očetom

leta 1974, leto dni pred otvoritvijo. »Oče me je vprašal, kdaj bo dokončan glavni retabel, v katerem bo nameščen Marijin kip. Odgovoril sem mu, da velja upoštevati dejstvo, da se je izdelava retabla začela pred enim letom, da je bilo treba obdelati petsto ton alabastra in da je bilo po naših ocenah za retable primerljivih velikosti – kakršen je denimo v Pilarski baziliki ali v Huesci – potrebnih od petnajst do dvajset let dela; in rekel sem mu, da bomo glede na vse to po naši presoji za dokončanje oltarnega nastavka v Torreciudadu potrebovali še nadaljnjih sedem let. Oče mi je takoj povedal, da je treba z delom zaključiti v enem letu, zato da bi bilo ob otvoritvi svetišča vse nared. Dal mi je nekaj nasvetov, ki sem jih nemudoma uporabil. In ko je čez leto dni prišel v Torreciudad, je bil retabel končan« (César Ortiz-Echagüe Rubio, PM, l. 1012).

[38] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 613; Mario Lantini, *Sum.* 3600; Ignacio Celaya Urrutia, *Sum.* 5906.

[39] Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4319.

[40] Prim. Jesús Álvarez Gazapo, PR, str. 1345.

[41] Prim. *prav tam.*

[42] Oče je vse ljudi prosil za molitev, nadaljeval je z načrtovanjem Cavabiance in vsem zagotavljal, da jih Gospod ne bo pustil na cedilu: »Sredstva bodo prišla,« jim je govoril (Vincenzo Montillo, PR, str. 1040). Svojim sinovom je dal vedeti, da bodo potrebovali veliko denarja, toda naj jih ne skrbi, kajti za to bo poskrbel Gospod (prim. Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4379).

Že od ustanovitve naprej, v času, ko je bil popolnoma brez denarja in gmotnih sredstev, je ohranjal predanost in zaupanje v Boga, kar se

odraža tudi v njegovih *Zasebnih zapiskih*, št. 1755, kjer je v trenutku stiske zapisal: ***Jezus moj, še enkrat ti bom povedal: to je smešno. Jaz delam zate, ti pa mi boš odrekel gmotna sredstva?***

[43] Posestvo Salto di Fondi je bilo poletni sedež Rimskega kolegija do leta 1966. Zaradi urbanizacije tistega območja in pospešene gradnje v tamkajšnjem obalnem pasu pa tisto odtlej ni bil več miren kraj, primeren za študij in šport. Naslednje leto so poletne aktivnosti prenesli v neko gorsko vas v Abrucih, nedaleč od mesta L'Aquila; posestvu so dali ime Tor d'Aveia.

[44] AGP, P04 1972, II, str. 608.

[45] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 829.

[46] Prim. Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4323. V dveh letih (1968–1970) so bile pripravljene vse študije in

dokumentacija, potrebna za pridobitev gradbenih dovoljenj; in marca 1971 je gradnja lahko stekla (prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 613).

^[47] Prim. Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4320. Takšne razmere so trajale vse do zaključka gradnje Cavabiance. ***Tukaj je kakor vedno***, je zapisal oče, ***stavke se vrstijo druga za drugo in s tem se dokončanje Cavabiance zakasni. Potrebna je potrpežljivost: na ta način imamo še eno stvar, ki jo lahko darujemo Gospodu*** (Pismo Florenciu Sánchezu Belli, EF-741107-2).

^[48] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 829.

^[49] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 1040.

^[50] Prim. Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4323.

^[51] Oče je arhitekta spodbujal, naj načrte dodobra izpilijo (prim. Jesús Álvarez Gazapo, PR, str. 1404 in 1359).

V kapeli, posvečeni Angelski Materi Božji, so na retablu iz raznobarvnega marmorja upodobljeni prizori iz Marijinega življenja. V okroglo lino nameščeni tabernakelj, zgoraj, nad oltarjem, predstavlja ***srce in središče*** Cavabiance.

Očetova želja vzbuditi pobožnost vernikov je posebej opazna v njegovi zavzetosti in bedenju nad delom, s katerim se je ukvarjal rimski kipar Sciancalepore. Ko mu je zaupal naročilo za upodobitev še živega Kristusa na križu, pred prebodom s sulico, je umetniku dal tudi precejšnje število konkretnih predlogov. Na osnovi tistega modela sta bila, kot že rečeno, izdelana dva kipa iz pozlačenega brona: eden za svetišče Torreciudad in eden za

kapelo svetega Križa v Cavabianci.
Prim. Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.*
4828; Luigi Tirelli, *Sum.* 4565; Ignacio
Celaya Urrutia, *Sum.* 5939.

^[52] — Álvaro del Portillo, *Sum.* 1144; tudi
AGP, P01 1977, str. 213.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/1-poslednje-tri-norosti/](https://opusdei.org/sl-si/article/1-poslednje-tri-norosti/) (9.
Mar. 2026)